

Sukces starości w poszukiwaniu wyznaczników zadowolenia z życia wśród osób w starszym wieku.*Bogusław Stelcer**Uniwersytet Medyczny Poznań 2013, s. 182, rycin 23, tabel 27, ISBN 978-83-7597-201-6*

Starzenie i starość to problemy, którymi praktycznie i teoretycznie zajmują się różne specjalności. Szczególnej uwagi wymagają osobnicze i społecznie negatywne ograniczenia seniorów /psychomotoryczne i społeczne/, a mniej zainteresowania budzą pozytywne aspekty starzenia się i starości. Dlatego bardzo cenną aktualną pozycją w tej dziedzinie staje się monografia dr. Bogusława Stelcera z Zakładu Psychologii Klinicznej Kadry Nauk o Zdrowiu UM, prezesa Polskiego Towarzystwa im. Alberta Schweitzera w Poznaniu, autora licznych prac na tematy psychologiczne i schweitzerowskie.

Rozdział pierwszy „Wstęp” wprowadza w tematykę książki. Drugi „Dojrzałość i starzenie się w świetle teorii psychologii rozwojowej” przedstawia: koncepcję potencjału rozwojowego seniorów, specyfikę i zadania rozwoju w cyklu życia, psychospołeczne teorie dojrzałości i starzenia się /aktywność, wycofanie się, gerotranscendencja/ oraz rozwój w ujęciu psychologii humanistycznej. Rozdział trzeci traktuje o perspektywach, najważniejszych koncepcjach i modelach rozwoju w cyklu życia. Czwarty zajmuje się dobrostanem psychicznym. Przedstawia model syntezy psychologii humanistycznej i rozwojowej, hedonistyczną i eudajmonistyczną perspektywę subiektywnego dobrostanu, poczucia sensu życia, jego jakości i celów, rolę twórczości w aktywnym starzeniu się oraz teorie relacji osobowości i subiektywnego dobrostanu. Tematem piątego rozdziału są osobowościowe i środowiskowe mechanizmy radzenia sobie w kilku modelach /znaczenie prężności, koherencji, aktywności i sprawstwa środowiskowego/.

Dalsza część książki dotyczy własnych badań autora. Zaczyna się przedstawieniem celu i założeń badań /uzasadnienie wyboru tematu, problemy badawcze/. Dobrostan psychiczny badano w grupach różniących się typem aktywności społecznej: osoby świeckie, nauczyciele akademicy z doktoratem i osoby duchowne/ księża i zakonnice/ w wieku 60 i więcej lat. Następny rozdział podaje statystyki opisowe wyników czterech grup różnym sposobem doświadczenia i stopnia dobrostanu psychicznego. Grupy te oceniano pod kątem funkcjonowania psychospołecznego, zwłaszcza umiejętności zaradczych i osobowości. Uwzględniono m.in. wiek, płeć, miejsce i sposób zamieszkania, wykształcenie. Następuje dyskusja w kierunku podnoszenia dobrostanu seniorów/ od teorii do praktyki/, kreśląca kierunki badań, relacje społeczne i aspekty równoważności kolejnych etapów życia. Książkę zamykają: krótko sformułowane wnioski, bogate anglo- i polsko języczne piśmiennictwo /358 pozycji/ oraz streszczenia – polskie i angielskie.

Poznanie i przyswojenie treści ułatwiają bardzo instruktywne tabele i ryciny /niektóre barwne/. Na szczególną uwagę zasługuje też strona edytorska – kredowy papier, czytelna dyspozycja i czcionka, półsztywna, kartonowa, laminowana, wielobarwna okładka z reprodukcją chińsko – japońskiego boga długowieczności i szczęścia, uczonego Juroujina z atrybutami.

Książkę należy polecić wszystkim zajmującym się teoretycznie i praktycznie starzeniem się, starością i samymi seniorami. A więc: psychologom, pedagogom, socjologom, edukatorom zdrowotnym, rehabilitantom, a zwłaszcza lekarzom, w tym szczególnie gerontologom i geriatrom.

prof. Henryk Gaertner – Kraków